

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป มีการนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงมาผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ ซึ่งระยะเวลาที่ผ่านมาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในส่วนต่างๆ ของโลก เพื่อส่งเสริมการค้าและปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่ม และสามารถใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้ากับประเทศที่อยู่นอกกลุ่มได้ ซึ่งปัจจุบันการค้าเป็นไปแบบเสรี มีการค้าขายเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และปัจจุบัน ประเทศไทยมีการซื้อขายสินค้าประเภท “ของเล่น” ที่นำเข้ามาจากประเทศจีนเป็นจำนวนมาก ซึ่งสินค้าที่นำเข้านั้น จะเป็นสินค้าที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในเทศกาลต่างๆ ของประเทศไทย จึงทำให้สินค้าประเภท “ของเล่น” เหล่านั้น เป็นสินค้าที่นำเข้ามาเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง และตอบสนองต่อกระแสแฟชั่นตลอดเวลา รวมถึงจะมีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกันที่นำเข้ามาจากประเทศอื่นๆ จึงทำให้สินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศจีนนั้น มีวงจรชีวิตของสินค้า (Product Life Circle) ที่ค่อนข้างสั้น และสินค้าต่างๆ มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เช่น รถบังคับวิทยุ ที่มาในรูปแบบของการบรรจุกระป๋อง เป็นต้น ซึ่งของเล่นเหล่านั้น จะมีการเลียนแบบมาจากตราสินค้าของประเทศอื่นๆ แต่จะมีราคาถูกกว่าสินค้าในระดับเดียวกันถึง 10 เท่า¹

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้พบว่า ตลาดของเล่นในประเทศไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่ง “ของเล่น” นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนา ของเด็กทุกวัยทุกระดับ ในปัจจุบันวิวัฒนาการของของเล่นได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ไม่ว่าจะเป็นการผลิตของเล่นที่เป็นรูปเหมือนต่างๆ เช่น ตุ๊กตา ของเล่นที่เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพราะของเล่นทุกวันนี้ ส่วนใหญ่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม มีลักษณะเหมือนกันเกือบทุกประเภท และใช้เวลาเล่นกันในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ตามกระแสโฆษณา หรือเป็นของแถมมากับสินค้าเด็ก ซึ่งการเลือกของเล่นให้เด็กนั้น เป็นปัญหาที่พบได้บ่อย ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเลือกของเล่นที่ยากเกินไปสำหรับเด็ก

¹ Winsdom.com. (2556). *ตลาดของเล่น*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.knowchinese.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538655804&Ntype=4>. [2556, 10 มกราคม].

ทำให้เด็กที่เริ่มหัดเล่นของเล่น พบว่า ของเล่นนั้นยากเกินความสามารถของตน ทำให้เด็กลดความตื่นตัวในของเล่นใหม่ลง และเด็กจะให้ความสนใจในของเล่นน้อยกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ ความชอบของเด็กแต่ละคนก็จะมีลักษณะต่างกัน ของเล่นกับเด็กนับว่าเป็นของคู่กัน เด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึงเด็กโต มักจะสนใจของเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

“ของเล่น” นอกจากจะสร้างความเพลิดเพลินใจให้กับเด็กแล้ว ของเล่นยังสามารถช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ให้กับเด็ก การที่เด็กได้เล่นของเล่นที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยเพิ่มทักษะและพัฒนาการต่างๆ ให้ทำงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งของเล่นจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทที่สำคัญ คือ (1) ของเล่นจากธรรมชาติ จะเป็นของเล่นที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติต่างๆ ไม่มีพิษและนำอันตรายไปสู่เด็กๆ ได้ (2) ของเล่นจากวัสดุสังเคราะห์ เช่น ตุ๊กตาชนิดต่างๆ, รถยนต์ย่อส่วน และของเล่นน่ารักๆ อีกสารพัดชนิด ส่วนใหญ่จะเป็นของเล่นที่สร้างมาจากวัตถุดิบที่ผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม และวัตถุดิบที่ใช้ผลิตจากสารเคมีบางชนิด รวมถึงสารตกค้างต่างๆ ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะเป็นอันตรายต่อตัวผู้เล่น (3) ของเล่นที่เน้นการเสริมทักษะความรู้

ปัจจุบัน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2556)² ได้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) โดยการสำรวจของเล่นจากจังหวัดต่างๆ ที่จำหน่ายในห้างสรรพสินค้าและตลาดทั่วไป พบว่า มีระดับสารตะกั่วสูงกว่าค่าที่มาตรฐานกำหนด ซึ่ง สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ไม่ได้นิ่งนอนใจ แต่ได้เร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อให้รับทราบถึงสภาพปัญหาและนโยบายของรัฐบาลในการจัดระบบการตรวจสอบความปลอดภัยในของเล่นและผู้ประกอบการธุรกิจทั้งหมดที่ขออนุญาตใช้เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จะต้องรับผิดชอบต่อสินค้าที่จำหน่ายในประเทศไทย รวมทั้งได้มีการส่งเจ้าหน้าที่ สมอ. ตรวจสอบจำหน่ายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด พร้อมทั้งจัดการอบรมเจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อเป็นคณะทำงานตรวจสอบระดับจังหวัด ทำหน้าที่ตรวจสอบของเล่นทั้งในห้างสรรพสินค้า ร้านค้ารายย่อย และให้จังหวัดตามแนวชายแดนเน้นการตรวจสอบการลักลอบนำเข้าบริเวณชายแดนเป็นพิเศษ ส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์นั้น สมอ. จะดำเนินการเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ ให้ประชาชนผู้บริโภคทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว รวมทั้งรับทราบลักษณะผลิตภัณฑ์ของเล่นที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่ปลอดภัย เป็นต้น

² สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2556). นักวิจัยของศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. สมอ. *ห่วงปัญหาของเล่นอันตราย ระดมประชุมผู้ผลิต ผู้นำเข้าทั่วประเทศเร่งตั้งทีมตรวจสอบระดับจังหวัด เน้นคุมลักลอบนำเข้า*.

จากข้อมูลของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2556) ดังกล่าวข้างต้น มีความสอดคล้องกับการศึกษาของงามตา รอดสนใจ (2551)³ ที่พบว่า จากการลงไปในพื้นที่เก็บตัวอย่างของเล่นเด็กทั่วประเทศ หลังจากมีข่าวพบสารพิษต่างๆ ในของเล่นเด็กจากประเทศจีนได้เผยแพร่ในปี 2551 นักวิจัยได้ลงพื้นที่สุ่มตรวจสิ่งแวดลอมรอบๆ ตัวเด็ก ตั้งแต่เรื่องของสีทาของเล่น เรื่องน้ำ เรื่องภาชนะที่เด็กใช้กินอาหาร เรื่องอุปกรณ์ศิลปะ ปรากฏว่าพบสารที่เป็นอันตรายจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นตะกั่ว แคดเมียม ซึ่งหากสารพวกนี้เข้าไปในร่างกายเด็กมากๆ จะส่งผลให้เด็กมีสติปัญญาต่ำ อีกทั้งพัฒนาการต่างๆ ก็จะมีช้าลงอย่างมากด้วย และจากการสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก จะพบว่า เด็กจะร้องขอให้ผู้ปกครองซื้อของเล่นจากแผงใกล้รั้วโรงเรียน และเด็กบางคนนั้นก็จะมีเงินค่าขนมของตัวเองมาซื้อของเล่นมาเล่น ซึ่งเด็กเหล่านี้ มักจะไม่ทราบถึงอันตรายที่มาจากวัตถุอันตรายหรือสารเคมีอันตรายที่ติดมาจากของเล่นที่ตนเองซื้อ รวมถึงความมั่งง่ายของผู้ขายที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับของเล่นที่ตนนำมาขายให้กับเด็ก และผู้ปกครองอาจดูแลเด็กบกพร่องและไม่ได้คำนึงถึงอันตรายจากสารเคมีหรือวัตถุมีพิษที่มาจากของเล่น จึงทำให้เกิดปัญหาที่มาจากของเล่นที่เป็นพิษ และเป็นอันตรายต่อผู้เล่น เช่น “ตัวคุณน้ำ “เบบีคริสตัล” ที่เป็นของเล่นที่บรรจุอยู่ในซองใส ไม่มีวิธีการเล่นกำกับและไม่มี มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) รับรองมาตรฐาน ลักษณะเป็นเม็ดกลม สีใส สดสวย คล้ายลูกอม ดูน่ากิน จึงเคยทำให้เด็กหลายคนเผลอรับประทานเข้าไปจนต้องหามส่งโรงพยาบาล เป็นต้น

ซึ่งจากเหตุการณ์ครั้งล่าสุดเกิดขึ้นที่จังหวัดชลบุรีนั้น พ่อค้าแม่ค้าร้านหาบเร่แผงลอยนำของเล่นชื่อ “เบบีคริสตัล” ขายบริเวณหน้าโรงเรียน ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียนจำนวนมาก ผู้ปกครองและครูจึงเกรงว่าเด็กจะนำเข้าไปปากและกลืนลงคอโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เป็นอันตรายถึงชีวิต คุณสมบัติของเบบีคริสตัลหรือบางชนิดก็เรียกว่า “น้ำตานางเงือก” จะคล้ายกับตัวคุณน้ำ ซึ่งของเล่นชนิดนี้ ในตอนแรกเม็ดจะมีขนาดเล็กเท่าหัวไม้ขีด แต่เมื่อนำไปแช่น้ำประมาณ 4 ชั่วโมง ก็จะพองตัวขยายใหญ่เท่าลูกปิงปอง และจะขยายขึ้นเรื่อยๆ ถ้าแช่น้ำทิ้งไว้ ซึ่งหากกลืนกินลงไป ย่อมต้องเกิดอันตรายกับร่างกาย ซึ่งมีผลทำให้เกิดอาการหายใจไม่ออก เพราะเม็ดเบบีคริสตัลอาจจะไปอุดทางเดินหายใจ และขยายตัวเพิ่มขนาดมากขึ้น และทำให้ผู้ที่ได้รับของเล่นชนิดนี้เข้าไปอยู่ในร่างกายเกิดความเจ็บป่วยและเสียชีวิตในที่สุด และเมื่อพิจารณา จะพบว่า ของเล่นชนิดนี้มีวางขายมาหลายปี ย้อนไปเมื่อปี 2552 ที่จังหวัดกระบี่ ก็พบว่า มีการระบาดอยู่ในกลุ่มเด็กนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้กำกับติดตาม ก็ได้มีการสั่งห้ามจำหน่ายในปีนั้น หลังกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พิจารณาผลการทดสอบเม็ดเบบี คริสตัล โดยได้ระบุว่า “เมื่อนำไปแช่น้ำย่อยเทียม (ที่มีสภาพ

³ งามตา รอดสนใจ.(2551). *ตะลึง 5 อันดับของเล่นของเด็กที่มีสารพิษปนเปื้อน*(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://health.kapook.com/view9830.html>. [2556, 10 มกราคม].

เช่นเดียวกับน้ำย่อยในกระเพาะอาหารของมนุษย์) เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ตัวอย่างขยายตัวประมาณ 26 เท่า ไม่มีการย่อยสลายและใช้มือบีบไม่แตก ดังนั้น ถ้ามีการกลืนเม็ดเบบี๋ คริสตัล เข้าสู่ร่างกาย อาจทำให้เกิดความผิดปกติต่อระบบการย่อยและการขับถ่าย ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค” แต่ในตอนนี้ก็ยังมีพ่อค้าแม่ค้านำไปวางขายตามหน้าโรงเรียน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ของหลอกเด็ก นอกไปจากเบบี๋ คริสตัลที่กำลังได้รับความนิยม รวมถึงขนมที่ขายเกลื่อนกลาดตามข้างรั้วโรงเรียน เช่น “ตัวคุณน้ำ” ยางนุ่มนิ่มๆ เหนียวๆ รูปทรงน่ารัก ทั้งรูปการ์ตูน รูปไดโนเสาร์ หรือรูปสัตว์ต่างๆ ขนาดประมาณ 1 นิ้ว สีสดใสสวยสะดุดตา เมื่อนำมาแช่ในน้ำจะสามารถขยายตัวได้มากถึง 600 เท่า ถูกนำเข้ามาจำหน่ายได้ไม่นานก็ถูกสั่งห้ามไม่ให้มีการจำหน่าย เพราะกลัวว่าหากเด็กเล็กเผลอกลืนตัวคุณน้ำนี้เข้าไป จะทำให้เกิดการอุดตันของกระเพาะอาหาร มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องผูก และอาจเกิดการติดเชื้อได้ ซึ่งการจะนำตัวคุณน้ำออกมาจากกระเพาะอาหาร จะต้องใช้วิธีการผ่าตัดเท่านั้น รวมถึงขนมที่เรียกว่า “ลูกอมปีศาจ” ในสมัยก่อนเป็นที่นิยมอย่างมาก เนื่องจากสีสันทนทาน และยังสามารถเปลี่ยนให้ปากกับลิ้นกลายเป็นสีของลูกอมนั้นๆ ด้วย เด็กนักเรียนจึงมีความชื่นชอบ แต่ไม่ทราบว่าสีสันทนทานนั้นเป็นสีที่มาจากสีที่ใช้ย้อมผ้า ซึ่งเคยมีการพบผู้ป่วยจากการอมลูกอมปีศาจ และต่อมาได้ตรวจสอบพบสารตะกั่ว สารหนูและส่วนผสมของสีย้อมผ้า โดยสารเหล่านี้จะไปเคลือบเยื่อบุกระเพาะอาหาร และถ้าใส่ขัดขวางการดูดซึมอาหารเกิดอาการท้องเสีย และนำไปสู่การเกิดมะเร็งต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีของเล่นและขนมอีกหลายประเภท ที่มีอันตรายต่อผู้เล่นหรือผู้รับประทาน เช่น “ลูกอมก้านเรืองแสง” โดยลูกอมก้านเรืองแสงจึงเข้ามาแทนที่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ส่วนของลูกอมมีหลายรสชาติ และ (2) ส่วนก้านที่เรืองแสงได้ ถือว่าเป็นอันตรายอย่างมาก โดยสารที่ใช้ในการทำก้านเรืองแสงจะเป็นสารฟลูออเรสเซนต์ ใช้ในอุตสาหกรรม เช่น ใช้ฉาบหลอดไฟฟ้า วาวแสงหลอดภาพโทรทัศน์ หรือเติมในผงซักฟอก โดยสารดังกล่าวมีโมเลกุลขนาดเล็กไม่สามารถย่อยสลายได้ หากปนเปื้อนในอาหาร และนำไปรับประทานอาจทำให้เกิดคั่งค้างในร่างกายเป็นอันตรายถึงชีวิต รวมถึง “ลูกโป่งวิทยาศาสตร์” ถึงแม้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะมีคำสั่งห้ามขายลูกโป่งวิทยาศาสตร์ แต่บุคคลทั่วไปและเด็กก็สามารถหาซื้อได้ง่ายจากร้านขายของทั่วไปจนถึงทุกวันนี้ โดยภัยที่แฝงมาด้วยนั้น คือ สารระเหยอย่างทินเนอร์ และสีที่ไม่ใช่สีผสมอาหาร เมื่อเด็กเป่าลมเข้าไปต้องมีการสูดลมหายใจเข้าออกหลายครั้ง ทำให้เด็กมีโอกาสสูดดมทินเนอร์ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ และหากเสพสารระเหยในปริมาณสูงอาจจะไปกดศูนย์หายใจ ทำให้เสียชีวิตได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาหลักเกณฑ์และกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้ในการเอาผิดกับผู้ผลิตจากของเล่นที่ไม่ปลอดภัยหรือมีส่วนผสมที่เกินมาตรฐาน ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจเกิดจากประเด็นที่ว่า ผู้ผลิตไม่คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก แต่กลับคำนึงถึงผลกำไรที่จะได้รับมากกว่า ดังนั้น การเรียกเก็บของเล่นที่ไม่ปลอดภัยคืนจากตลาดเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิต ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคจากการใช้สินค้า ซึ่งการเรียกคืนของเล่นได้แก่ การนำของเล่นที่ไม่ปลอดภัยอันอาจก่อให้เกิดอันตรายกลับมาจากผู้บริโภค เพื่อกำจัดหรือลดความเสี่ยงในอันตรายที่เกิดจากของเล่นนั้น เพราะหากปล่อยให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายแล้ว ย่อมไม่บรรลุดัตถประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ในการให้รัฐเข้าไปใช้อำนาจบังคับให้ผู้ผลิตเรียกคืนสินค้าของตน โดยเหตุผลที่ว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นเป็นการใช้อำนาจของรัฐที่เรียกว่า “การกระทำทางปกครอง” ซึ่งมีผลที่จะเปลี่ยนแปลงหรือก่อให้เกิดผลกระทบสิทธิหน้าที่ของเอกชน หรือก่อให้เกิดความรับผิดทางปกครอง ได้แก่ ผู้ผลิต การดำเนินการดังกล่าวเป็นการกำหนดให้ผู้ผลิตต้องดำเนินการจัดเก็บสินค้าของตนที่ไม่ปลอดภัยอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องสินค้าให้เกิดความปลอดภัยหรือค้นหาสินค้าประเภทเดียวกันที่มีความปลอดภัยหรือชดเชยราคาของสินค้าให้แก่ผู้บริโภคแทน จึงกล่าวได้ว่า การเรียกเก็บของเล่นที่ไม่ปลอดภัยคืนจากตลาดนั้น หากรัฐใช้อำนาจเข้าสั่งการให้ผู้ผลิตดำเนินการนั้น ย่อมเป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ผลิตในการประกอบอาชีพรวมทั้งผลประโยชน์อื่นของผู้ผลิต

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้มีการศึกษาถึงคุณลักษณะเฉพาะในของเล่นที่สามารถเป็นอันตรายสำหรับเด็ก เช่น ของเล่นที่จะดงกินไปและอาจเกิดความเสียหายของหูแก่เด็กที่ได้เล่นของเล่น หรือเล่นที่มีชิ้นส่วนขนาดเล็กที่เด็กสามารถกลืนลงท้องได้อย่างง่ายดาย และไม่สามารถย่อยสลายได้ในร่างกาย รวมถึงของเล่นที่มีสารเคมีปนเปื้อนต่างๆ เป็นต้น โดยของเล่นอันตรายดังกล่าวนี้ ในประเทศไทยจะมีหน่วยงานและองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและนำกฎหมายมาปฏิบัติ รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนที่เกี่ยวข้อง เช่น บิดามารดาให้ความสนใจกับการซื้อของเล่นกับลูกหลาน เช่น การระมัดระวังของเล่นที่มีแบตเตอรี่ เพราะจากเสียงดังจากลำโพง มีของเล่นบางอย่างที่ทำให้แม้แต่ผู้ผลิตของเล่นที่มีชื่อเสียงที่สุด (“Fisher-Price”) เป็นบางส่วน โดยของเล่นเหล่านี้ก่อให้เกิดเสียงมากกว่า 85 เดซิเบล, และ 80 เดซิเบลเป็นอันตรายแล้วสำหรับการได้ยินของเด็กกรของเล่น โดยผู้ผลิตบางรายอาจเป็นอันตรายต่อการได้ยินเพราะเสียงไซเรนบางครั้งก็เป็นดังกว่า 85 เดซิเบลของเล่นที่วางอยู่บนหูหรือในหูเช่น โทรศัพท์มือถือเลียนแบบหรือหูฟังอาจจะดงกินไปสำหรับเด็กเพราะมันเป็นการใช้งานดังกล่าว

และ 65 เดซิเบลเกินไป เป็นต้น รวมถึงของเล่นที่เด็กสามารถกลืนรถยนต์ขนาดเล็กเมื่อม้วนกับชิ้นส่วนขนาดเล็กสามารถเป็นอันตรายถ้าเด็กทำให้พวกเขาอยู่ในปากของเขาหรือกลืน ของเล่นที่มีขนาดเล็กเลียนแบบของเครื่องอาหารหรือรับประทานอาหารยังสามารถเป็นอันตรายเพราะเด็กมักจะใส่ในปากของพวกเขา ลูกโป่งวันเกิดอาจเป็นอันตรายที่อาจเกิดขึ้นหากพวกเขาเป็นเด็กวัยหัดเดินใส่ในปากของพวกเขาของเล่นที่มีลูกเล็กๆ ไม่ปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก

นอกจากนี้ ยังมีของเล่นอีกประเภทที่เรียกว่า “เมตตาใจ” ซึ่งมีชิ้นส่วนเล็กๆ บางอย่างที่อาจเป็นอันตรายสำหรับเด็กเล็กของเล่นที่เป็นพิษของเล่นบางแม้ว่าพวกเขาจะผลิตตามมาตรฐานอุตสาหกรรมบางและได้รับการจำนวนมากของการควบคุมสามารถในตัวเองมีความหลากหลายของสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นอันตรายต่อเด็กอาจจะสารเคมีที่เรียก phthalates และตะกั่ว นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงจากการเป็น โรคมุมิแพ้เป็นเพราะวัสดุบางอย่างให้กับเด็กแพ้ (นิกเกิล) แม่เหล็กอันตรายของเล่นบางอย่างกับแม่เหล็กที่มีบรรจุภัณฑ์ตามที่ได้รับอนุญาตสำหรับเด็กที่มีอายุมากกว่า 4 ปี - ขนาดเล็กมากและพวกเขาควรจะห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี กับของเล่นเหล่านี้ควรจะระมัดระวังหากพวกเขามีวัตถุประสงค์สำหรับเด็กเล็ก

ดังนั้น เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น อันเนื่องมาจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย จึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและมีความชัดเจนในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ทั้งนี้ควรมีมาตรการทั้งก่อนการฟ้องคดีโดยนำหลักในการไกล่เกลี่ยประนีประนอม โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นสื่อกลางในการไกล่เกลี่ยความเสียหายเพื่อให้ผู้บริโภคหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้สินค้าได้รับการเยียวยาความเสียหาย ซึ่งหลักการก่อนการฟ้องคดีนี้จะช่วยให้ผู้บริโภคหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างรวดเร็ว เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย อีกทั้ง ทำให้ผู้เสียหายได้กลับคืนสู่ฐานะเดิมได้อย่างรวดเร็ว และเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย และหากตกลงกันไม่ได้จึงต้องมีการฟ้องคดี ก็ควรมีมาตรการที่ชัดเจนแน่นอนในการกำหนดวิธีในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากสินค้าไม่ปลอดภัย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงมุ่งเน้น เพื่อหามาตรการทางกฎหมายและแนวทางการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากสินค้าประเภทของเล่นที่ไม่ปลอดภัย โดยศึกษาเทียบเคียงกฎหมายต่างประเทศ อาทิ กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นและเยอรมัน มาปรับใช้กับกฎหมายไทย เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากสินค้าประเภทของเล่นที่ชำรุดบกพร่องหรือสินค้าประเภทของเล่นที่ไม่ปลอดภัย ให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าประเภทของเล่น รวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคและเยียวยา

ความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมและปลอดภัยจากสินค้าประเภทของเล่น ตามกฎหมายและพระราชบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้ระบุถึงความเสียหายทางจิตใจด้วย

ดังนั้น ก่อนที่จะมีความเสียหายเกิดขึ้นในสินค้าประเภทของเล่น ผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะหาแนวทางป้องกันก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น เช่น การเรียกเก็บสินค้าประเภทของเล่นที่ยังไม่ได้จำหน่าย มาตรการในการเรียกคืนสินค้าประเภทของเล่น เมื่อผู้ผลิตรู้ว่าสินค้าประเภทของเล่นของตนเกิดความบกพร่อง ผู้ประกอบการจะเป็นผู้เรียกสินค้าประเภทของเล่นที่บกพร่องคืนจากผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าประเภทของเล่นไปนั้น ถ้าสินค้าประเภทของเล่นนั้นได้จำหน่ายไปแล้ว หรือยังคงวางจำหน่ายอยู่ในท้องตลาด ผู้ประกอบการอาจจะประกาศและรับสินค้าประเภทของเล่นคืนเพื่อทำการแก้ไขหรือเปลี่ยนให้ใหม่แล้วแต่ตามที่ตกลงกัน แต่หากไม่สามารถแก้ไขหรือดำเนินการเปลี่ยนสินค้าประเภทของเล่นได้แล้ว ก็ควรให้ผู้ประกอบการใช้ราคาตามที่เห็นสมควร และถ้าผู้ประกอบการเก็บสินค้าประเภทของเล่นที่เหลือไว้เพื่อจำหน่ายต่อไป ก็ให้มีมาตรการห้ามนำเข้าและทำลายสินค้าประเภทของเล่นที่ไม่ได้มาตรฐานก่อนนำเข้ามาภายในประเทศ เพราะการที่จะพิสูจน์ว่าสินค้าประเภทของเล่นนั้นมีความอันตรายหรือเป็นสินค้าประเภทของเล่นที่ไม่ปลอดภัยนั้น หากผลปรากฏว่า อาจเป็นอันตราย และได้มีการนำออกขายแพร่หลายไปในท้องตลาดจำนวนมากแล้ว ไม่สามารถยับยั้งได้ทันการ ควรให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามจำหน่ายหรือขายสินค้าประเภทของเล่นนั้นก่อนที่จะนำเข้ามาในประเทศไทย และเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเป็นอันตรายต่อเด็กหรือเยาวชนในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความหมาย สาระสำคัญ สภาพปัญหา ลักษณะและแนวทางในมาตรการเยียวยาความเสียหายกรณีความรับผิดชอบตามสัญญา ความรับผิดชอบทางละเมิด และความรับผิดชอบตามกฎหมาย จากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability)

1.2.2 ศึกษาสภาพปัญหาของกฎหมายไทยในปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่มีความปลอดภัย (Product Liability) ในเรื่องมาตรการเยียวยาความเสียหายของประเทศไทย

1.2.3 ศึกษาสภาพหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหายจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัยของกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนากฎหมายของไทย

1.2.4 ศึกษาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 กรณีการเยียวยาความเสียหายทั้งก่อนฟ้องคดีและภายหลังการฟ้องคดี ให้มีความเหมาะสมเป็นธรรม

1.2.5 ศึกษามาตรการทางกฎหมายและหาวิธีการเยียวยาความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยศึกษาเทียบเคียงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมแก่ประเทศไทย

1.3 สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ซึ่งกฎหมายดังกล่าว ผู้บริโภคหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสินค้ายังคงต้องพิสูจน์ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้นมิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเยียวยาความเสียหายก่อนการฟ้องคดีให้มีความชัดเจนและแน่นอน ดังนั้นผู้ซื้อหรือผู้บริโภคจึงไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายและค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง และเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น ดังนั้นการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางให้มีความชัดเจนและแน่นอนขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความชัดเจนในการนำมาปฏิบัติได้จริง

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยศึกษาจากกฎหมายต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายของประเทศอังกฤษ และกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ในด้านการเยียวยาความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัยของประเทศไทยในการกำหนดหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหาย เพื่อนำมาใช้ในประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมและมีความชัดเจนมากขึ้น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงที่มา แนวคิด และเป็นการวิจัยทางเอกสาร ศึกษากรณีการเยียวยาความเสียหายจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดสถาบันต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ในเว็บไซต์ต่างๆ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในการเยียวยาความเสียหายจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย โดยรวบรวมและเรียบเรียงเป็นวรรณกรรมแบบบรรยายโวหาร รวมทั้งวิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศ เพื่อหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบถึงความหมาย สาระสำคัญ สภาพปัญหา หลักเกณฑ์และแนวทางในมาตรการเยียวยาความเสียหายกรณีความรับผิดชอบตามสัญญา ความรับผิดทางละเมิด และความรับผิดตามกฎหมาย จากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย (Product Liability)

1.6.2 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาของกฎหมายไทยในปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่มีความปลอดภัย (Product Liability) ในเรื่องมาตรการเยียวยาความเสียหายของประเทศไทย

1.6.3 ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหายจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัยของกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนากฎหมายของไทย

1.6.4 ทำให้สามารถหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าของเล่นเด็กที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 กรณีการเยียวยาความเสียหายทั้งก่อนฟ้องคดีและภายหลังการฟ้องคดี ให้มีความเหมาะสมเป็นธรรม

1.6.5 ทำให้สามารถหามาตรการทางกฎหมายและหาวิธีการเยียวยาความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยศึกษาเทียบเคียงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมแก่ประเทศไทย